

ETT LÅNGSKOTT SOM GICK IN

av

Falcon Bird of Prey

“Fisken ruttar från huvudet”

This work is protected by copyright laws.

Kapitel 1

Fågelskiten rann från hjässan, över ögat, och letade sig så sakteliga ner mot mungipan. Fiskmåsen som lyfte med tunga vingslag denna vackra men aningen kylslagna marsmorgon hade just utgjutit sin respekt för överheten och svensk historia på den staty som år 1868, under pompa, ståt och hurrarop, avtäcktes i Kungsträdgården i centrala Stockholm.

Krigarkonungen Karl den tolfte i ståtlig pose, som med sin kraghandskeförsedda högerhand greppar värjan och självsäkert pekar mot fienden med den vänstra. Nu med ännu ett lager stelnde träck mot sin ärgade kind av brons. Mörsarna nedanför skrämde föga.

Morgonljuset var skarpt, våren på ingång. Alex justerade solglasögonens tunna metallskalmar, körde fingrarna genom sitt rufsiga hår och speglade sig en stund i kioskglaset. Han snubblade till och slog i tårna men överkom snabbt smärtan innan han jäktade från uteserveringen under almarna.

En lång serie av tillfälligheter hade placerat honom på ett pendeltåg söderut från Stockholms centralstation, åtminstone var det så han såg på det vid den här tiden. Senare skulle han komma att tvivla på slumpen.

Det var sista sommaren innan skolan som den första stora förändringen drabbade honom, det var då föräldrarna skildes. Hans far förklarade för honom att han betalade underhåll nu och att Alex därför inte kunde komma och hälsa på hur som helst, inte alls lät det som, trots ett avstånd på några hundra meter.

Hyreslängan, där Alex hamnade, låg på andra sidan järnvägen. En nästan övertydlig gräns mellan nuet och den värld som stulits från honom. Stängslet satte avtryck i pannan, fingrarna vitnade av en längtan som bara fantasin kunde segra över. Efter några månader flyttade han långt därifrån, därmed hade även hans vänner berövats honom.

Lägenheten låg i ett område dit ingen utomstående tog sig utan mycket goda skäl. Själlös prefabricerad betong, klossar som sträckte sig mot skyn. Där darwinismens principer härskade enväldigt i kampen om utrymmet, där kvarglömda leksaker snabbt fick fötter och där hot om våld från större barn ständigt var närvarande. Ibland ville han bara spränga skiten i luften.

Lärare, rektorer och SYO -konsulenter tog sin uppgift som förvaltare av det eviga och strikt indelade samhällsmaskineriet på största allvar. Att vara *skilsmässobarn* var en black om foten och renderade minst ett par pinnhåls avdrag. Drömmar stympades och barn stöptes. Stod man inte på sig, stod någon annan på en.

Franks *riktiga* pappa hade byggt en rymdraket och åkt till solen. Hans nya klasskamrat omfamnade sin fantasi som ett gosedjur, Alex insåg snabbt det lönlösa i att bråka om den saken. Med sina fräknar, sin hemgjorda något ojämna rödlätta pottfrisyr och väna leende, kunde han vid första anblicken tas för en oskyldig och faktiskt rätt charmig liten gosse. Han var ju trots allt bara ett barn.

Franks mor stod ut från de andra mammorna med sina kulörta papiljotter, och inte sällan med en tänd cigarill som guppade mellan läpparna alltmedan hon svor och domderade. Nätbrynjan som täckte överkroppen avslöjade mer än den dölde, ansiktet var lika skrynkligt det.

Den grötiga danska stämman bräkte och skar som en slö kniv när hon överröstade dammsugaren och vrålade:

"Fraaänk, da ä ti daaaj!"

Franks styvfar tvinnade sin yviga mustasch mellan tumme och pekfinger och sjönk sakta allt djupare ner i sin egen värld. Hux flux brast han ut i ett bullrande skratt, åtföljt av något obegripligt mummel. Trind som en vällagrad ost och rödkindad som en pølse, någon som fanns där i bakgrunden men som aldrig deltog på riktigt.

Alex tyckte de såg gamla ut, säkert över fyrtio. De var annorlunda på något vis. Fast för en åttaåring var den främsta kvalifikationen hos en ny bästis att han också var åtta år gammal.

Frank var liksom Alex fritt uppfostrad, eller sorglöst slapphänt som en del skulle kallat det. Måhända fanns en kulturell skillnad mellan de bägge nordiska grannländerna i sättet att se på den saken, för även om debattens svallvågor gick höga om huruvida Sverige skulle bli först i världen med förbud mot barnaga fanns knappt ett mer liberalt folk än det danska.

Frank rökte och snusade, uppmuntrades därtill. Barn skulle bli vuxna så fort som möjligt, även om inte alla delade definitionen. När det dracks alkohol till maten var dock hållningen striktare, en tvåcentiliters snaps fick räcka. Elefantölet fick anstå ytterligare några år.

För den som redan i ung ålder fått smak på spriten fanns även andra möjligheter. På den här tiden ökade antalet arbetstillfällen snabbare än tillflödet av arbetskraft, något som innebar rekryteringssvårigheter för vissa branscher.

Sophämtningen, till exempel, sköttes av tre nersupna alkoholister som obegripligt nog lyckats närma sig pensionsåldern, och som med polisens goda minne dagligen navigerade i trånga utrymmen och bland lekande barn.

När de stinkande sopbilarna inte rullade stod de parkerade en bit in i skogen. I ett olåst förvaringsutrymme, under förrådet av sopsäckar, låg godsakerna. Alex smuttade och Frank klunkade i sig, varefter de hällde ut resterande innehåll och pantade flaskorna.

Alex skulle snart komma att invigas i de vuxnas sensationer, som förutom tobak och alkohol inbegrep frenetiskt bladdrande i snattade tidningar med fotografier av tanter och farbröder i full färd med någon slags märklig nakenbrottning. En typ av magasin som fanns på översta hyllan i varenda svensk pappershandel på sjuttioalet.

Inte för att någon av dem fattade vad just det där handlade om, men han hade ändå en osviklig känsla för vad som var tabu och förbjudet i de vuxnas värld. Att beträda sådan mark var oemotståndligt nervkittlande. Det som var platt och i A5-format gled enkelt ner innanför byxlinningen. De kunde lika gärna snott skattetabeller om det varit lika laddat.

Franks kunnande och kompetens som rövare och tjuv plockades snabbt upp och förfinades av den betydligt mer slipade Alex som nära nog upphöjde stölderna till en konstart. Mest var det godis som stals, men allt som fick plats i en byxficka kunde slinka med. Om inte annat för spänningens skull. Allteftersom modet steg och värdet av pengar klarnade ändrades inriktningen.

Deras kriminella bana sköt fart. De vittjade fickor på badplatser och bröt upp myntautomater, parkeringsmätare och varumaskiner. De var ute till sent på kvällarna och åkte aldrig fast. De var ännu inte straffmyndiga, det var en underbar tid.

Frank hade redan innan Alex kom in i bilden skaffat sig ett grundmurat rykte. Allt jävelskap som inträffade var hans fel. Vilket det många gånger också var, fast långt ifrån alltid. Ofta var det bara bekvämt att ha en liten gangster att skylla på.

Allvarligast av allt, och som ytterligare kom att elda på Franks rykte, var när en annan av pojkarna i grannskapet cyklade ner i ån och drunknade. Han som strök med var visserligen ett år äldre, men det hindrade inte att Frank hotat spöa upp honom flera gånger om. Frank hotade ofta andra pojkar med stryk. Händelsen blev ett av årets största samtalsämnen i det lilla samhället och skapade löpsedlar inte bara i lokalpressen utan även i rikstäckande tidningar.

Polisen skulle snart gå ut med en naturlig förklaring, cykelkedjan hade hoppat i ett nedförslut. Katastrofen hade slagit till på en slirig, bitvis brant och smal skogsstig utan skyddsräcken, som stundtals nuddade åkanten, och med grova tvärsgående trädrötter.

Pojken hade i hög fart voltat över styret och därefter studsat förbi en smal gångbro, ut i terrängen och sköljts ner som en hal tvål i den kalla och kraftigt strömmande ån med sitt obefintliga siktdjup. Utan chans att ta sig upp över de höga eroderade kanterna.

Dagarna, mellan försvinnandet och polisens tillkännagivande av dödsorsaken, fylldes av skvaller och spekulationer som så ofta när obegripliga saker inträffar. Ett av de mer ihärdiga ryktena gjorde gällande att Frank var inblandad på något sätt. Att han jagat efter sitt offer, kanske bundit honom vid ett träd i skogen, *lämnat honom att dö*. Ryktena bet sig fast och blev till sanningar, hämndlystnaden spred sig som en farsot.

När kroppen, och cykeln, efter några dygn bärgades från fyra meters djup nådde byskvallret lynchnivåer. Gränslösa fantasier gavs fritt spelrum. Kanske hade även Alex varit med och jagat pojken till döds. Blickar brände, hatet ångade och Frank gömdes på okänd ort. Alex höll sig mest inomhus.

Vänskapen avslutades abrupt när Frank och hans familj, oanat och utan ett knyst, försvann. På flykt undan de svårsläckta rykten som fortfarande pyrde, samt de sociala myndigheter som till syvende og sidst beslutat sig för att placera lille Frank på fosterhem.

Ilskan låg som ett isolerande lager kring smärtan. Ibland slog han tills det kändes alldeles tomt, alltid på döda ting och mest när ingen såg på. Fast han hade någonting alla andra omkring honom saknade, som skyddade honom från att slukas av ondskan; han var bland de snabbaste och starkaste, bäst på plan och överlägsen i nästan alla skolämnen.

Även fast han visste att hans inneboende kapital en dag skulle bli biljetten därifrån, satt han ännu så länge fast i en värld där han var någon annans rekvisita, och där rollerna redan var fördelade. Han bidade sin tid.

Aldrig skulle han glömma den vresige skolläkarens bryska behandling och illa dolda besvikelse över uteblivna nålstick när han vred om armarna. Eller idrottsläraren som radade upp klassen och slog fast att han minsann gjorde dem en tjänst som tvingade dem att ha tråkigt och att det var lika bra att de vande sig.

"För så skulle det bli ute i arbetslivet".

Först långt senare fick Alex veta hur det gick till när samme lärare samlat en annan klass, barn till tjänstemän och egna företagare, och inför dem föreläst om vikten av

att de aktivt deltog i att fatta beslut om vad som skulle göras på lektionerna. Sådant skulle de nämligen inte komma undan som vuxna.

Nya vänners föräldrar ville veta "*vems pojk han var*", olämpliga influenser skulle strypas i sin linda. Fadern till en av dessa nyfunna kompisar hade en gång lagt armen om sin unge son och viskat att "*det där var ingen han skulle umgås med*".

Greppet om gallret hårdnade. Reducerad, instängd och på väg att vingklippas. Den sociala statusen var ristad i sten, begåvning och prestationer saknade värde. Arbetare och företagare var inget man *blev*, det var något man *föddes till* i den hyllade småföretagarbygden. Att stanna kvar var att dö.

Döden var för övrigt en nära bekant. Efter att modern hållt ut spriten i vasken hade den gravt alkoholiserade före detta boxaren samlat in alla dörrnycklar, utom den som Alex lyckats smussla undan, därefter låst in sig i köket där han satte sig gränsle över henne med nävarna kring nacken.

Mest av allt hade han sett förvånad ut, förvirrat snurrat runt, tagit sig för såret och stapplat mot diskbänken där han sjönk ihop sittande på golvet. Kaskaderna avtog snabbt. Alex hade träffat halsartären med första och enda hugget. Blodet rann som svart bläck längs luckorna, köket liknade ett slakthus.

Dödsfallet avskrevs som berättigat självförsvar, vilket det också var. Ur juridisk synvinkel hade Alex tagit över nödvärnet så myndigheterna lät det hela bero. De pratade aldrig mer om det som hände den dagen, Alex bar sin hemlighet själv.

Vad som skulle kunnat bli ett livslångt trauma blev i stället en källa till lugn. För första gången hade han haft förmågan att bokstavligen sätta punkt, makt att avsluta ett problem. Han visste att han kunde göra om det, hur många gånger som helst om

det behövdes. Andra "manliga förebilder" var enkla att hantera och gjorde snabb sorti. Ingen av dessa sade det rent ut, men rädslan för honom hängde kvar som en svag doft, omisskännlig för ett tränat rovdjur.

Åren gick och han förvandlades alltmer till en osynlig bricka i ett spel, en informationskälla och ett redskap det drogs i från flera håll. Hans egna ambitioner sågs som ett hot. Det snokades bland hans tillhörigheter och han berövades rätten till ett privatliv.

Långt senare skulle han komma att förstå att hans egen existens var tätt sammankopplad med moderns framtida behov. Med användning av liknande metoder hon själv varit utsatt för skulle hans hjälplöshet präntas in. Han utsågs till en projektduk för hennes otillräcklighet, någon som skulle ta hand om henne när hon blev gammal.

Ständiga familjekonflikter ältades men löstes i stort sett aldrig. Kommunikationen var triangulär, plötsliga anklagelser kom via ombud. Manipulationer tillhörde vardagen. Möjliggörarna fanns överallt och där man minst anade. "Sanningar" bet sig fast. Allt var svart eller vitt. Ingenting fick komma ut. Rädslan för skammen var större än allt annat.

Han murade in sina känslor, därefter sig själv. Lärde sig läsa omgivningen och att undvika den krossande kraften från kugghjulens konstanta malande. Han hårdnade, var ständigt på sin vakt. Iakttog. En mästare på att anpassa sig, som knöt sina band löst. En överlevare.
